

H
s
n
t
g
v
l
v
s
c
v
H
H
v
h
z
c
e
v
v
n
a
h
v
t
r
v
s
t
l
c
v
c
l
v
y
h

1
2

Een kapitale schenking

Het is met bijzondere erkentelijkheid, dat wij hier gewag maken van een kapitale schenking door Van Leer's Vatenfabrieken N.V., die bij het ter perse gaan van dit nummer juist een feit is geworden. Het betreft een wandtapijt door de beroemde tapijtwever Frans Spiering, voorstellende Niobe bij het altaar van Latona, dat voluit gesigneerd is, voorzien is van het Delftse merk en het jaartal 1610 draagt.

Van alle door Spiering vervaardigde series is er wellicht geen die zulk een vermaardheid had als zijn Diana-serie, waarvan ons wandtapijt deel uitmaakt. Het is waarschijnlijk, dat de ontwerpen voor deze reeks reeds van vóór 1591, het jaar waarin Spiering van Antwerpen naar Delft verhuisde, dateren. Zeker is, dat hij in 1593 een reeks van 12 stukken aan Sir Walter Raleigh en twintig jaar later aan de Staten een andere serie van 6 stuks leverde, terwijl voorts bekend is dat Gustaaf II Adolf van Zweden de serie tweemaal bestelde¹. Drie van een reeks bevinden zich thans nog in Knole, waar zij – vermoedelijk reeds sinds de XVIIe eeuw – de Venetian Ambassador's Room sieren. Drie andere kwamen in 1936 met de veiling van de verzameling François Coty te Parijs aan het licht. Het thans door het Rijksmuseum verkregen wandtapijt genoot, althans in het buitenland, reeds lang bekendheid². In 1905 werd het in het Metropolitan Museum of Art te New York tentoongesteld en het bevond zich in de verzameling van Charles T. Barney en Mrs E. F. Hutton, voordat het door een der meest vooraanstaande New Yorkse kunsthandelaren werd verworven. Ons exemplaar, dat in wol en zijde is uitgevoerd, toont in zijn rijke kleurschakering, waarvan goudbrons, groen, blauw en rood de hoofdbestanddelen vormen, in zijn weloverwogen en zo uitgebalanceerde compositie, in zijn van rijke fantasie getuigende rand ten slotte, op welk peil het Delftse atelier, dank zij een figuur als Frans Spiering, aan het begin der XVIIe eeuw stond. Links op de voorgrond van ons wandtapijt bevindt zich Niobe met haar gevolg. Deze achtte zich door haar talrijke kinderen verheven boven Latona, die slechts een tweeling – Apollo en Diana – bezat. In haar trots verbiedt Niobe de Thebaanse vrouwen en kinderen, die op de tapisserie van rechts naderen, te offeren aan Latona, wier beeld het centrale punt van de compositie vormt en waarvoor een offerande wordt gebracht. Niobe's kinderen ondergaan hun straf links op de achtergrond, waar zij door Apollo en Diana van uit de hemel met pijlen gedood worden.

Vele van Spiering's fraaiste scheppingen verdwenen in de loop der eeuwen over onze landsgrenzen, zodat zich tot voor kort van deze meester, met uitzondering van een der zeer verbleekte exemplaren, bestemd voor de Statenzaal te Middelburg, geen enkel werk meer in ons land bevond. Eerst enige jaren geleden kon voor het Rijksmuseum, een prachtig bewaarde tapisserie, behorend tot een serie met de geschiedenis van David, en vermoedelijk daterend uit de latere jaren van 's meesters werkzaamheid verkregen worden. Dank zij de recente, zo milde schenking is thans ook Spiering's vroegere stijlperiode, die nog zo nauw met de vormentaal der XVIe eeuw samenhangt, op magistrale wijze vertegenwoordigd.

TH. H. L. S.

¹) Dr. G. T. van IJsselsteyn, *Tapisserieën uit de weverij van Francois Spiering, Oud-Holland*, 1937, blz. 165.

²) George Leland Hunter, *The practical book of Tapestry*, 1925, p. 136.